

Matura z polskiego – niekończący się temat

[I24.lt/pl/oswiata/item/371319-matura-z-polskiego-niekonczacy-sie-temat](https://i24.lt/pl/oswiata/item/371319-matura-z-polskiego-niekonczacy-sie-temat)

2022-02-26, 13:15

Oświata

- wielkość czcionki Zmniejsz czcionkę Powiększ czcionkę
- Wydrukuj
- Email
- Add new comment

Oceń ten artykuł

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

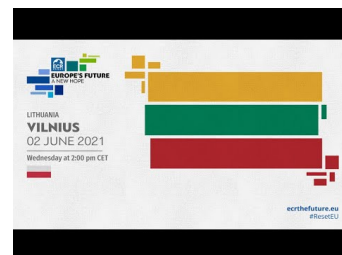
(0 głosów)

© Marian Paluszkiewicz

W ubiegłym numerze *Naszej Gazety* po raz kolejny poruszyliśmy temat matury z języka polskiego. Ustosunkowując się do komunikatu Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu wyartykułowanego na spotkaniu zdalnym nauczycieli języków mniejszości narodowych zadaliśmy pytanie, co z maturą z języka polskiego, ponieważ z przekazu resortu wynikało, że obowiązkowy egzamin z języka ojczystego na maturze nie jest planowany.

Minister wyluszcza racje resortu oświaty Litwy

Watch Video At:
<https://youtu.be/8w4nBI-HBuI>

**RADIO
WILNO**

**EWANGELIA NA
CO DZIEŃ**

Odpowiedź na nie znaleźliśmy w liście podpisanym przez minister oświaty, nauki i sportu Jurgitę Šiugždinienė, jaki na Oświadczenie ZG ZPL z dnia 20 stycznia nadesłało ministerstwo. Stwierdza się w nim, że resort wykonuje podjęte zobowiązania nie naruszając terminów wg prawa LR. W liście zaznaczono, że według prawa litewskiego, decyzja o wprowadzeniu egzaminu maturalnego i zatwierdzeniu jego programu ma być przyjęta nie później niż przed dwoma laty do rozpoczęcia roku szkolnego, w którym ma nastąpić zmiany. Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu, biorąc pod uwagę terminy wcielania w życie reformy treści nauczania, zobowiązało się potrzebne dokumenty, co do państwowego egzaminu z języka polskiego jako ojczystego, przyjmując do 31 sierpnia 2023 roku. Więc przestrzegając zasad wprowadzania egzaminów, rozpoczynając wcielanie w życie odnowionych programów średniego nauczania i zachowując określony w aktach prawnych okres 2 lat, pierwsze egzaminy według odnowionych programów i nowy model systemu egzaminów będą wprowadzone w czerwcu 2025 roku.

Minister odnotowuje też, że strona litewska, w czasie dwustronnego spotkania wymienionego w Oświadczeniu ZG ZPL, zaproponowała możliwą alternatywę, jak o rok przyspieszyć wprowadzenie państwowego egzaminu dojrzałości, a tym samym i odnowionych programów nauczania języków ojczystych mniejszości narodowych. W tym celu, jak zaznacza się w liście, resort zwrócił się do szkół mniejszości narodowych z zapytaniem o ich zdanie, czy szkoły zdążą przygotować się do wprowadzenia odnowionych programów nauczania języka ojczystego (polskiego, rosyjskiego, białoruskiego) już od września 2022 roku.

Przedstawiona przez szkoły informacja wykazuje, że szkoły rosyjskiej mniejszości narodowej zdecydowanie nie podtrzymują propozycji wprowadzania odnowionych programów od 2022 roku, między innymi motywując to tym, że nauczyciele nie zdążą odpowiednio się przygotować. Z kolei szkoły polskiej mniejszości narodowej wyraziły życzenie zrezygnowania z roku przygotowań do zastosowania nowych programów i wcielić je od września 2022 roku, by można było państwowe egzaminy z języków ojczystych mniejszości narodowych organizować w czerwcu 2024 roku. Minister też oznajmiła, że dążąc do wyjaśnienia, czy wprowadzenie egzaminu państwowego dla jednej mniejszości narodowej o rok wcześniej niż dla innych nie naruszy zasady równych możliwości, ministerstwo zwróciło się do Służby Kontrolera ds. Równych Możliwości o wyjaśnienie tej kwestii. Jak zaznacza minister, po otrzymaniu odpowiedzi z tej instytucji, zostaną podjęte ostateczne decyzje co do terminu wprowadzenia państwowego egzaminu z języka ojczystego mniejszości narodowych.

Minister w swoim liście zwróciła uwagę, że strona litewska nigdzie nie zobowiązała i nie rozważa (!) wprowadzenia obowiązkowego egzaminu z języków mniejszości

Wtorek, 8 marca 2022

Mt 6, 7-15

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Gdy się modlicie, nie mówcie wielu słów jak poganie. Wydaje się im, że dzięki gadulstwu będą wysłuchani. Nie naśladujcie ich, gdyż wasz Ojciec wie, czego potrzebujecie, zanim Go poprosicie. Dlatego wy tak się módlcie: „Ojcze nasz, który jesteś w niebie, niech będzie uświęcone Twoje imię. Niech przyjdzie Twoje królestwo, niech się spełnia Twoja wola, jak w niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. I daruj nam nasze winy, jak i my darowaliśmy naszym winowajcom. I nie dopuszczaj do nas pokusy, ale nas wybaw od złego. Jeśli bowiem darujecie ludziom ich przewinienia, to również i wam daruje Ojciec Niebieski. Lecz jeśli nie darujecie

narodowych, ponieważ to ewidentnie naruszyłyby zasadę równych możliwości – stawiając dla określonej grupy uczniów większe wymagania w zdobywaniu świadectwa dojrzałości. Kierownik resortu zaznaczyła, że obecnie obowiązujące akta prawne przewidują, że tylko egzamin dojrzałości z języka litewskiego i literatury (szkolny lub państwowy) jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów, dążących do zdobycie średniego wykształcenia (zmiany w systemie egzaminów maturalnych mające nastąpić zakładają, że drugim obowiązkowym egzaminem ma być też matematyka, uw. red. N.G.). Minister też odnotowała, że pracujący w ministerstwie urzędnicy państwowi odpowiedzialnie, uwzględniając wymogi prawa krajowego wykonują swoje obowiązki i swymi działaniami nie stwarzają możliwości niewykonywania podejmowanych zobowiązań.

ZPL wyraża zaniepokojenie stanem rzeczy

Po otrzymaniu odpowiedzi na wysłane do resortu oświaty Oświadczenie, Związek Polaków na Litwie 11 lutego br. skierował list do wiceministrów edukacji i nauki oraz spraw zagranicznych RP Tomasza Rzymkowskiego i Szymona Szynkowskiego vel Sęka. Oto treść listu podpisanego przez wiceprezesa ZPL Edwarda Trusewicza:

„Jako że z ramienia Zarządu Głównego Związku Polaków na Litwie mam przyjemność koordynować kwestię wdrożenia obowiązkowego państwowego egzaminu maturalnego z języka polskiego, uprzejmie informuję, że wpłynęło do nas pismo litewskiego resortu edukacji w tej sprawie. Jest to odpowiedź na oświadczenie Zarządu Głównego ZPL, w którym m.in. apelowaliśmy o wprowadzenie egzaminu z języka polskiego oraz wdrożenie systemu zaliczenia oceny z niego przy wstępowaniu na studia wyższe od roku szkolnego 2022/2023.

Jak wiadomo, ustalenia, do których doszło 26 listopada 2021 r. podczas spotkania bilateralnego minister oświaty, nauki i sportu Republiki Litewskiej Pani Jurgity Šiugždinienė z wiceministrami edukacji i nauki oraz spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Panem Tomaszem Rzymkowskim i Panem Szymonem Szynkowskim vel Sękiem, stanowią m.in., że termin wdrożenia egzaminu zostanie uzgodniony ze środowiskiem polskim na Litwie. Ostatnio, nie zważając na powyższe ustalenia, ze strony litewskiego resortu edukacji czynione były próby wprowadzenia egzaminu maturalnego z języka polskiego nawet w roku 2025. Stanowisko litewskiego resortu edukacji, zawarte w piśmie wystosowanym do Związku Polaków na Litwie, potwierdza nasze obawy: ministerstwo zamierza wdrożyć egzamin maturalny z języka ojczystego dopiero w roku 2025.

Resort informuje, że polskie placówki oświatowe, w odpowiedzi na zapytanie ministerstwa, opowiedziały się za wprowadzeniem stosownych zmian w programach nauczania w trybie natychmiastowym, tj. w 2022 r., co miałyby

ludziom, to i wasz Ojciec nie daruje wam przewinień”.

Czytaj dalej...

Miejsce na Twoją reklamę

300x250px

oznaczać, że ww. egzamin powinien wejść w życie najdalej w roku 2024. Raczej na oburzające wygląda, że litewski resort edukacji ignoruje wolę uczniów i szkół polskich na Wileńszczyźnie, ponadto temat przywrócenia egzaminu z języka ojczystego na listę państwowych egzaminów obowiązkowych nie zechciał nawet poddać konsultacji z organizacjami, działającymi w zakresie szkolnictwa polskiego, w szczególności – ze Stowarzyszeniem Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”. Powyższe działania mogą służyć ilustracją intencji litewskich decydentów w zakresie edukacji.

Kwestia przywrócenia na listę egzaminów państwowych egzaminu z języka ojczystego, który w 1998 roku został zdegradowany do statusu nieobowiązkowego sprawdzianu szkolnego, jest tylko jedną ze spraw, artykułowanych przez polską mniejszość narodową. Inne tematy w zakresie oświaty, o które społeczność polska zabiega od lat, są znane litewskiemu resortowi edukacji.

Związek Polaków na Litwie nadal popiera i obstaje przy obranym tradycyjnym modelu szkoły polskiej, gdzie wszystkie przedmioty z zastosowaniem form innowacyjnych są nauczane w języku ojczystym, zaś nauczanie języka litewskiego, jako państwowego, prowadzone jest w trybie wzmocnionym. Ujednoczona matura z języka litewskiego znacznie pogorszyła jakość składanych egzaminów, co utrudnia dostawanie się absolwentów szkół polskich na studia finansowane przez państwo. Pomimo wielokrotnych prób podjęcia dyskusji, licznych konferencji, przeprowadzonych badań, zaś w ostateczności – protestów, litewski establishment nie chce uznać naszych uargumentowanych racji w tym temacie.

W tzw. katalogu problemów w zakresie edukacji w języku polskim na Wileńszczyźnie jest również temat zunifikowanych programów nauczania języka litewskiego w szkołach polskich i litewskich. ZPL wielokrotnie postulował wagę zgłębiania języka państwowego, jednak nie może być zgody na to, że w szkołach polskich język litewski ma być nauczany jako ojczysty, gdyż wymaga to odrębnych programów, metodyki i podręczników (wymuszenie na uczniach szkół mniejszości narodowych opanowania języka litewskiego jako ojczystego wymaga od nich poświęcenia niewspółmiernie dużo czasu na jego opanowanie, ograniczając tym samym możliwość uczenia się innych przedmiotów). Niejednokrotnie postulowano konieczność podjęcia przez decydentów kroków w kwestii tłumaczenia z języka litewskiego i wydawania podręczników przedmiotowych dla szkół polskich na Wileńszczyźnie. ZPL alarmował o sytuacji, jaka się wytworzyła wokół kształcenia nauczycieli po zlikwidowaniu Litewskiego Uniwersytetu Nauk Edukacyjnych, proponując stosowne rozwiązania.

Ponadto Związek Polaków na Litwie apelował o zaniechanie praktyk realizowania dwóch standardów szkolnictwa w naszym kraju (poszczególne szkoły litewskie w rejonach wileńskim i sołecznickim pozostają nie w gestii samorządów, tylko pod auspicjami resortu edukacji, a ponieważ ten przydziela im hojne finansowanie, zakrawa to na dyskryminację i nie idzie w parze z respektowaną w Unii Europejskiej samorządnością). Kolejny problematyczny element stanowi nowa optymalizacja sieci szkół, mogąca doprowadzić do zmniejszenia – nawet o połowę – liczby polskich placówek oświatowych z uwagi na restrykcyjne wymogi co do posiadania koniecznej liczby uczniów przy kompletowaniu klas.

Przywrócenie egzaminu z języka polskiego na listę egzaminów państwowych jest tylko jednym z tematów nurtujących Polaków na Litwie, mimo to litewski resort edukacji na wszelkie sposoby unika pomyślnego załatwienia nawet tej kwestii. W efekcie nie tylko ukazuje sposób traktowania mniejszości narodowych, ale nie wywiązuje się również z zobowiązań bilateralnych, w szczególności zawartych we wspólnej deklaracji w sprawie oświaty polskiej mniejszości narodowej w Republice Litewskiej i litewskiej mniejszości narodowej w Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej w Warszawie oraz z harmonogramu wykonania ww. dokumentu, który wskazuje na rok 2022 jako termin przywrócenia na maturze egzaminu państwowego i szkolnego z ojczystego języka polskiego, z uznaniem jego oceny przy aplikowaniu na studia wyższe na Litwie.

W związku z powyższym uprzejmie prosimy o podjęcie działań, skierowanych na skłonienie strony litewskiej do wywiązania się z podjętych zobowiązań oraz o wyartykułowanie litewskim partnerom innych wyżej wymienionych kwestii, o które zabiega polska mniejszość narodowa w zakresie polskiej edukacji w kraju swojego zamieszkania.

Stosowne czynności również podejmiemy ze swojej strony, by skłonić litewski resort edukacji do wywiązania się z zobowiązań bilateralnych oraz przyśpieszyć pomyślne rozwiązanie wspomnianych problemów w zakresie edukacji, nurtujących społeczność polską na Litwie.

Korzystamy z okazji, by raz jeszcze w imieniu Zarządu Głównego Związku Polaków na Litwie podziękować Panom Ministrom za wszelkie wsparcie polskiej oświaty na Wileńszczyźnie i owocne dyskusje w listopadzie ub. roku w Ministerstwie Oświaty, Nauki i Sportu Republiki Litewskiej oraz podczas spotkania z kierownictwem Związku Polaków na Litwie”.

Stanowisko strony polskiej w kwestii oświaty polskiej na Litwie

Odpowiedź na powyższy list nadeszła 17 lutego br. z Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki RP. Zamieszczamy ją w całości:

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma Pana Prezesa z 11 lutego br. do Pana Tomasza Rzymkowskiego, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki oraz Pana Szymona Szyrkowskiego vel Sęka, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, z prośbą o podjęcie działań, skierowanych na skłonienie strony litewskiej do wywiązania się z podjętych zobowiązań w zakresie oświaty polskiej mniejszości narodowej oraz o wyartykułowanie litewskim partnerom innych kwestii edukacyjnych, o które zabiega polska mniejszość, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień. Odnosząc się do treści otrzymanego przez Państwa pisma Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu Litwy w sprawie wdrożenia egzaminu maturalnego z języka polskiego (jego treść znamy jedynie z przekazu Pana Prezesa), przyjmujemy z zadowoleniem informację strony litewskiej o wyniku zapytania wśród szkół w tej sprawie. Otóż polskie placówki oświatowe miały się opowiedzieć za wprowadzeniem stosownych zmian w programach nauczania w trybie natychmiastowym, tj. w 2022 r., co miałoby oznaczać, że ww. egzamin powinien wejść w życie najdalej w roku 2024. To jednoznaczne stanowisko wzmacnia naszą pozycję w rozmowach ze stroną litewską. Jednocześnie, deklarowany przez litewskie ministerstwo zamiar wdrożenia egzaminu maturalnego z języka ojczystego dopiero w roku 2025, należy uznać za odstępienie od ustaleń z polsko-litewskich rozmów 26 listopada 2021 r.

W celu uregulowania statusu egzaminu maturalnego i daty jego wprowadzenia obie strony uzgodniły w listopadzie 2021 r., że podpisane zostanie w tej sprawie porozumienie obu Ministrów Edukacji. Strona polska – we współpracy z polskimi środowiskami na Litwie – opracowała projekt aneksu do wspólnej Deklaracji oświatowej z 2019 r., który zawiera wszystkie elementy oczekiwane przez Polaków na Litwie, tj. obowiązkowy państwowy egzamin maturalny z języka polskiego, składany na poziomie rozszerzonym lub podstawowym od 2024 r. oraz uwzględnianie oceny z tego egzaminu przy rekrutacji na uczelnie wyższe. W lutym br. projekt został przekazany stronie litewskiej.

W pełni podzielamy przedstawione przez Pana Prezesa uwarunkowania funkcjonowania szkolnictwa polskiego na Litwie i jego podstawowe wyzwania. Obok kwestii matury z języka polskiego, strona litewska powinna również podjąć i wdrożyć pozostałe, wymienione przez Pana Prezesa postulaty środowisk polskich na Litwie:

utrzymanie tradycyjnego modelu szkoły polskiej, gdzie wszystkie przedmioty są nauczane w języku ojczystym, zaś nauczanie języka litewskiego, jako państwowego, prowadzone jest w trybie wzmocnionym;
odstąpienie od ujednoczenia programów nauczania języka litewskiego oraz matury z języka litewskiego w szkołach polskich i litewskich;
zapewnienie tłumaczenia z języka litewskiego i wydawania podręczników przedmiotowych dla szkół polskich;
systemowe zapewnienie kształcenia nauczycieli dla szkół polskich;
odstąpienie od optymalizacji sieci szkół w przypadku szkół mniejszości narodowych,
zaniechanie praktyk dwóch standardów finansowania szkolnictwa (poszczególne szkoły z litewskim językiem nauczania finansowane przez resort edukacji i szkoły z polskim językiem nauczania finansowane przez samorządy, co skutkuje większym dofinansowaniem tych pierwszych).

Pragnę podkreślić, że Ministerstwo Edukacji i Nauki będzie nadal działać na rzecz oświaty polskiej na Litwie, ściśle współpracując z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, a także na bieżąco konsultując się ze środowiskami Polaków na Litwie.

Z poważaniem,
Monika Poboży, dyrektor
Epilog bez happy endu

Pragniemy przypomnieć, że po dwustronnym spotkaniu minister oświaty, nauki i sportu Litwy Jurgity Šiugždinienė oraz wiceministrów oświaty i spraw zagranicznych Polski Tomasza Rzymkowskiego i Szymona Szynkowskiego vel Sęka 26 listopada ub.r. w resorcie oświaty Litwy zostały podane do publicznej wiadomości (na zwołanej konferencji prasowej obu panów wiceministrów) następujące informacje:

„Język polski w szkołach na Litwie z polskim językiem nauczania wróci na listę przedmiotów obowiązkowych na maturze”. „Język polski będzie na maturze przedmiotem obowiązkowym”. „Podstawowa i dobra wiadomość, którą dzisiaj usłyszeliśmy, to fakt, że minister oświaty RL podpisała rozporządzenie, zgodnie z którym polski będzie językiem, z którego matura będzie obowiązkowa. Decyzja zapadła. Matura z języka polskiego będzie maturą obowiązkową. Jest to kwestia przesądzona. Jest to bardzo ważne, bo do tej pory pisemnej deklaracji, potwierdzonej konkretną decyzją, cały czas brakowało” (dnia 26 listopada ub.r., uw. red. N.G.).

Jak widzimy, zdanie strony polskiej i litewskiej, co do państwowego i obowiązkowego egzaminu się różnią. Jednak musimy zaznaczyć, że polskiej społeczności na Litwie chodzi o obowiązkowy dwupoziomowy (państwowy i szkolny) egzamin z języka ojczystego. Właśnie o jego przywrócenie na listę egzaminów obowiązkowych ubiega się od ponad dwóch dekad i artykułuje to we wszystkich dotychczas

kierowanych do resortu oświaty i decydentów w tej sprawie listach, opiniach, oświadczeniach. Egzamin z ojczystego języka polskiego na mocy corocznych decyzji Rad Szkolnych (kiedy to w danej szkole faktycznie stawał się obowiązkowy) składali praktycznie stuprocentowo uczniowie polskich szkół w ciągu ponad 20 lat. Właśnie obowiązkową maturą z języka litewskiego jest finalizowana nauka w szkołach litewskich w Polsce. Wydaje się oczywistym fakt, że jest to logiczny wynik podjęcia decyzji przez rodziców oddania dzieci do szkoły z ojczystym językiem nauczania, by ten język opanowały w należyтым stopniu. Idąc drogą rozważań ministerstwa oświaty Litwy, dzieci mniejszości narodowych, wybierając szkołę z ojczystym językiem nauczania, już od samego początku nauki są skazane na „dyskryminację”, bo uczą się o jeden język więcej. Ale jest to tzw. „pozytywna dyskryminacja”, zdecydowana większość absolwentów polskich szkół ocenia znajomość „dodatkowego” – ojczystego języka – jako wielki plus. Dla wielu pomaga to podczas studiów, w znalezieniu pracy i robieniu kariery. Język ojczysty „do wyboru”, jako jeden z egzaminów państwowych, owszem, może przynieść wreszcie dla absolwentów polskich szkół dodatkowe punkty podczas rekrutacji na studia, ale w żaden sposób nie rozwiązuje problemu podniesienia poziomu nauczania tego języka. Zdawanie egzaminu „obowiązkowego” z języka ojczystego na mocy decyzji Rad Szkolnych musiałyby być kontynuowane.

Wracając do stwierdzenia w liście minister oświaty faktu, że resort zwrócił się do Służby Kontrolera ds. Równych Możliwości w kwestii co do wcześniejszego składania przez uczniów szkół polskich państwowego egzaminu z języka ojczystego, czy nie jest to naruszeniem równych możliwości, nasuwa się myśl, czy nie należałoby przedstawicielom społeczności polskiej zwrócić się do wyżej wspomnianej instytucji z kolejnym zapytaniem. Ciekawe, czy wprowadzenie w szkołach mniejszości narodowych nauczania języka litewskiego jako „ojczystego” nie koliduje z zasadą równych możliwości: uczniowie szkół litewskich mają jeden język ojczysty, zaś szkół mniejszości narodowych – dwa. Przysłowie mówi, że od przybytku głowa nie boli... Ale jak się to ma do „równych możliwości”. Może właśnie tędy może prowadzić droga do rozwiązania problemu z nauczaniem języka litewskiego jako państwowego, ale nie ojczystego.

Janina Lisiewicz

Nasza Gazeta

[Tweet](#)

Etykiety

- [matura](#)
- [język polski](#)

Artykuły powiązane

[Ze słowem za pan brat. Rasy psów – kłopotliwe nazwy. Pisownia i wymowa](#)

[Weź udział w debacie Mistrzów Języka Polskiego](#)

[ZPL wystosował apel do ministerstwa oświaty. Chodzi o maturę z języka polskiego](#)

[Ze słowem za pan brat. Rachityczny – czyli jaki?](#)

[Powrót na górę](#)

Wszelkie prawa zastrzeżone © 2013 Všj „L24plus“.
Powielanie, rozpowszechnianie i kopiowanie treści zawartej na stronie możliwe tylko za pisemną zgodą Všj "L24plus".